

Izrada IK za učenike s teškoćama

Pripremila:
IVANA KUJUNDŽIĆ, prof.
logoped-mentor

Zakoni, pravilnici...

- ✿ Zakon o odgoju i obrazovanju u OŠ i SŠ
(<http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=11934>) čl.62-65
- ✿ Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama
(http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_24_510.html)
- ✿ Smjernice za rad s učenicima s teškoćama(07/2021.)
(<https://mzo.gov.hr/vijesti/smjernice-za-rad-s-ucenicima-s-teskocama/4450>)

- ✱ Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/propisi/Pravilnici_06.pdf)
- ✱ Pravilnik o postupku utvrđivanju psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava (http://www.azoo.hr/images/razno/Pravilnik_o_postupk_u_utvrdivanja_psihofizickog_stanja_djeteta.pdf)

INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

učitelj/i

stručni
suradnik ER
profila

KOMUNIKACIJA

SURADNJA

roditelji/skrbnici

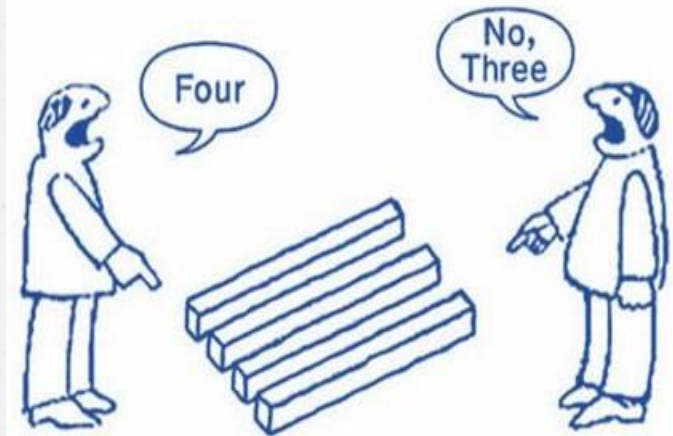
PUN, SKP, ostali
stručni suradnici

KOMUNIKACIJA – ~~KAMEN SPOTICANJA~~ ILI KLJUČ USPJEHA

Tijekom uspješne komunikacije ne trošimo vrijeme i energiju na dokazivanje drugome da nije u pravu, već stavljammo fokus na razumijevanje i shvaćanje njegove perspektive koja je nama novi način gledanja na izazov pred kojim se nalazimo.

Drugačije nije nužno loše.
Samo je drugačije.
To je prilika za učenje iz različitih kutova gledanja koji nas obogaćuju.

lat. “communicare” = “učiniti zajedničkim “

POZITIVNI STAVOVI – PREDUVJET USPJEŠNE INKLUZIJE

- **stavovi uvjetuju ponašanje ljudi, a formiraju se na temelju različitih čimbenika**
- stavovi nisu urođeni, ne nasljeđujemo ih genetski, oni su **naučeni**
- stavovi se mijenjaju uz informacije, znanja, ali najviše kroz **osobno iskustvo**
- u kontekstu inkluzivnog odgoja i obrazovanja **pozitivni stavovi učitelja prema implementaciji i provođenju inkluzije ključna je pretpostavka za uspješan proces inkluzije na razini školske prakse**
-

Inkluzivno obrazovanje

- svaki učenik s teškoćama ima **pravo na primjerene oblike podrške**
- temelje se na prikupljenim podacima o psihofizičkom razvoju i osobinama učenika, specifičnostima utvrđene teškoće, razini predznanja, specifičnostima funkcioniranja, rizičnim i zaštitnim činiteljima te utvrđenim odgojnim, obrazovnim, socioemocionalnim potrebama kao i potrebama za podrškom
- uvažavajući navedeno, za učenika s teškoćama izrađuje se **individualni kurikulum/plan i program**

Što je individualni kurikulum (IK)?

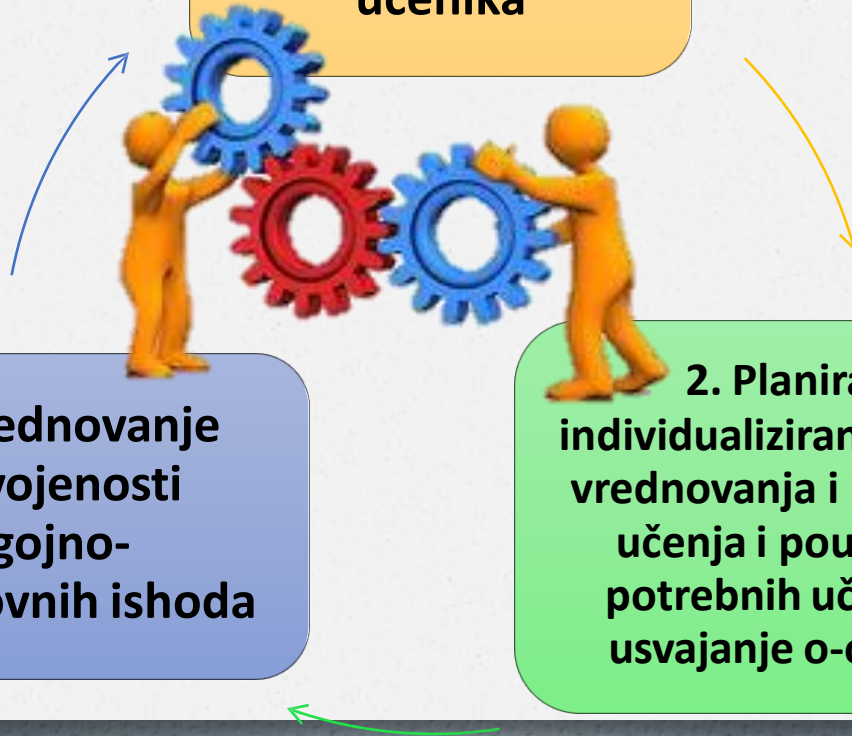
- individualni kurikulum (IK) **pisani je dokument** koji je sastavni dio predmetnog kurikuluma i **usmjeren je na pojedinog učenika**
- tijekom izrade IK **polazi se od planiranja primjerene podrške** svakom učeniku kojemu je ona potrebna **u procesu učenja, poučavanja i vrednovanja** postignuća iz nekih ili svih nastavnih predmeta
- **izrađuje ga učitelj u suradnji sa stručnim suradnicima škole**
- **IK** sadržajima učenja kronološki i tematski prati redovni nastavni kurikulum, a izmjene se odnose na očekivane **razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, primjerenu podršku i provedbu aktivnosti te vrednovanje**

Koraci planiranja IK

**1. Početna
procjena odgojno-
obrazovnih potreba
učenika**

**2. Planiranje
individualizirane podrške,
vrednovanja i prilagodbi
učenja i poučavanja
potrebnih učeniku za
usvajanje o-o ishoda**

**3. Vrednovanje
usvojenosti
odgojno-
obrazovnih ishoda**

1. korak

Početna procjena odgojno-obrazovnih
potreba učenika

Početna procjena odgojno-obrazovnih potreba učenika

- cilj početne/inicijalne procjene je utvrditi sposobnosti i vještine, razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, posebne odgojno-obrazovne potrebe, oblike podrške i interese učenika
- to su ujedno i sastavnice inicijalne procjene koju izrađuje učitelj
- podatci važni za inkluzivno planiranje prikupljaju se na različite načine: proučavanjem dokumentacije koja se nalazi u školi, razgovorom s roditeljima/skrbnicima, praćenjem, opažanjem i razgovorom s učenikom te suradnjom sa stručnim suradnicima

- učitelj može na početku nastavne godine, u svrhu uvida u postignutu razinu kompetencija učenika u pojedinom razrednom odjelu i nastavnom predmetu, **provesti uvodno ili inicijalno provjeravanje**, kako bi mogao planirati za učenika optimalno zahtjevne odgojno-obrazovne ishode
- ovakav oblik procjene provodi se i kroz **formativno vrednovanje** (vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje) i odnosi se na sve učenike
- procjena se provodi i kroz **dijagnostičko vrednovanje** onda kada učitelj uoči da učenik unatoč poduzetim strategijama podrške ne usvaja planirane odgojno- obrazovne ishode, u bilo kojem vremenskom razdoblju nastavne godine
- učitelji/nastavnici mogu sami, ili uz podršku stručnih suradnika u školi, izraditi **instrumente** koji će ih voditi kroz proces procjene npr. upitnike, zadatke za procjenu pojedinih vještina, ljestvice procjene i dr.
- **Lista procjene osobitosti školskog učenja (Ivančić, Stančić, 2006.; Ivančić, 2010.; Ivančić, Češi, 2017.)**

LISTA PROCJENE

✓ VJEŠTINE:

- Usmeno i pisano izražavanje
- Brojenje, računanje i mjerenje
- Praktični rad
- Vještina orijentacije
- Odnos prema učenju i vještine učenja
- Osposobljavanje u struci
- Odnos prema radu
- Socijalni oblici rada
- Usvojenost sadržaja i način iskazivanja znanja

✓ PODRUČJA

(rječnik, bogaćenje jezičnog izraza, odgovori na pitanja, povezano usmeno izražavanje, tehnike čitanja, razumjevanje, poznavanje brojeva, računskih operacija, mjera, služenje priborom, orijentacija u prostoru, vremenu ...)

✓ OPIS

(detaljan opis razine na kojoj je određeno područje)

✓ BOD

(od 1 do 5 ide uz upis)

INICIJALNA PROCJENA

OSOBITOSTI ŠKOLSKOG UČENJA

Učenik:

- ✓ broji, čita i piše brojeve od 0 do 20
- ✓ povezuje broj i količinu do 20
- ✓ zbraja i oduzima jednoznamenkaste brojeve bez prijelaza desetice uz pomoć konkretnog materijala
- ✓ zadatke riječima, jednostavnijeg tipa, rješava uz slikovnu pomoć i uz pomoć druge osobe (učitelj, pomoćnik u nastavi, vršnjak)
- ✓ razlikuje i imenuje geometrijska tijela i likove
- ✓ imenuje ravne i zakrivljene crte
- ✓ prepisivanje zadataka s ploče je djelomično potpuno i točno
- ✓ na pitanja odgovara riječima ili nepotpunim rečenicama, ali pamti veći broj činjenica
- ✓ uz manji poticaj znanje iskazuje usmeno i pismeno
- ✓ rado se uključuje u sve oblike zajedničkog rada
- ✓ rad na digitalnim zadacima prezentiranim na računalu ga jako raduje i motivira

ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE UČENIKA

Postoji potreba:

- ✓ za povezivanjem brojenja s konkretnim materijalom iz okruženja, slikama i simbolima
- ✓ za dužim vježbanjem s poznatim brojevima
- ✓ za postavljanjem usmjerenih, jednostavnih i preciznih pitanja
- ✓ za uvođenjem drugačijeg medija (slika, računalo)
- ✓ za uređenjem tiska (veći razmak između riječi i rečenica)
- ✓ za kratkim i jasnim uputama prezentiranim usmeno, na ploči, na računalu ili na nastavnom listiću
- ✓ za češćom provjerom razumijevanja
- ✓ za smanjenjem broja činjenica i višekratnim ponavljanjem
- ✓ za povećanjem samostalnosti u radu tijekom sata
- ✓ za poticanjem na suradničko učenje

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI: Postići samostalnost u radu. Razvijati samopouzdanje i suzbijati strah od neuspjeha. **Proširiti** brojevni niz do 100 i naučiti brojati po 1 do 100.

Zbrajati i oduzimati brojeve do 20 s prijelazom desetice.

Zbrajati i oduzimati desetice do 100. Množiti brojevima 1, 2, 5 i 10.

Samostalno koristiti brojevnju crtu tijekom računanja

Inicijalna procjena izrađena je prema listi procjene: *Ivančić, Stančić, 2009, 2019*

Primjer inicijalne procjene izrađene prema Listi procjene osobitosti školskoga učenja (Ivančić, Češi 2017.)

INICIJALNA PROCJENA OSOBITOSTI ŠKOLSKOG UČENJA	
OSOBITOSTI ŠKOLSKOG UČENJA ZAPAŽANJE TEŠKOĆA	PROCJENA MOGUĆIH POTREBA ZA PODRŠKOM
<p>Učenik:</p> <ul style="list-style-type: none">• sluša sugovornika, ali ne uključuje se samostalno u razgovor• iskazuje znanje uz pomoć i podršku nastavnika• u većini situacija prihvaća suradničke oblike rada• uzorno se ponaša• djelomično razumije složeniji tekst• izvodi zaključke uz pomoć / prema modelu• otežano pamti veće količine podataka• prepisuje tekst potpuno točno i pregledno• ima uredan rukopis• primjenjuje osnovna pravopisna i gramatička pravila• većim je dijelom usvojio tehnike čitanja• služi se različitim priborom precizno i točno• orijentiran je u odnosu na radnu površinu• uglavnom uspješno obavlja aktivnost u zadanom vremenu• uglavnom uspješno organizira sadržaje i načine učenja	<p>Postoji potreba:</p> <ul style="list-style-type: none">• za ohrabivanjem, poticanjem na razgovor• za jačanjem samopouzdanja• za stalnom motivacijom za učenje (učenje na zadacima koje učenik uspješno rješava, pohvaljivanje, povratna informacija)• za stvaranjem opuštajuće atmosfere• za čitanjem kraćeg i pojednostavljenog teksta• za jasnim uputama učitelja napisanim na ploči ili nastavnom listiću• za preoblikom teksta za čitanje / slušanje na jezično- - sadržajnoj razini (prema potrebi skratiti ili preoblikovati zadatke, smanjiti broj činjenica)• za provjerom razumijevanja teksta (usmjeravanje na bitno, povezivanje s konkretnim i iskustvenim)• za skraćivanjem opsega sadržaja za učenje, isticanjem bitnog za učenje, davanjem konkretnih primjera

Inicijalna procjena izrađena je prema listi procjene: Ivančić, Đurđica; Češi, Marijana: *Lista procjene osobitosti školskoga učenja. Različiti učenici, različite potrebe.* 2017.

2. korak

Plan podrške - planiranje prilagodbi učenja i poučavanja, individualiziranih postupaka i prilagodba vrednovanja

Plan podrške – odgojno obrazovni ishodi

- na temelju svih prikupljenih informacija o učeniku, potrebno je odrediti **razinu složenosti odgojno-obrazovnih ishoda, odabrati odgovarajuće aktivnosti za usvajanje tih ishoda, te odgovarajuće strategije podrške**
- za učenike koji se školuju po redovitom programu / kurikulumu uz IP o-o ishodi učenja određenih nastavnih predmeta bit će isti kao i za njihove vršnjake, ali će trebati individualizirati postupke, odnosno načine rada
- za učenike koji se školuju po redovitom programu / kurikulumu uz PS i IP **nužno je razraditi i prilagoditi razinu odgojno-obrazovnih ishoda učenja** sukladno njihovim sposobnostima, mogućnostima i potrebama.

Plan podrške – odgojno obrazovni ishodi

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA
MAT OŠ A.3.1. Služi se prirodnim brojevima do 10 000 u opisivanju i prikazivanju količine i redosljeda.	Broji, čita, zapisuje (brojkom i brojevnom riječi) i uspoređuje brojeve do 10 000. Prikazuje i upotrebljava troznamenaste i četveroznamenaste brojeve. Koristi se tablicom mjesnih vrijednosti. Služi se dekadskim sustavom brojeva. Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica. Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.

RAZINE USVOJENOSTI (OSTVARENOSTI) ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA			
ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Čita i zapisuje brojeve do 10 000, broji po redu od zadanoga broja uz manje poteškoće kada je riječ o prijelazu dekadске jedinice, prikazuje broj pomoću didaktičkih materijala.	Broji po redu od zadanoga broja te brojeve do 10 000 uspoređuje i prikazuje u tablici mjesnih vrijednosti.	Prikazuje četveroznamenaste brojeve u obliku $a \cdot 1000 + b \cdot 100 + c \cdot 10 + d \cdot 1$ <u>aT bS cD i dJ</u> te određuje broj neposredno ispred i neposredno iza zadanoga broja te brojeve između zadanih brojeva.	Prikazuje brojeve do 10 000 na različite načine te se njima služi u matematici i u svakodnevnim situacijama.

Plan podrške – odgojno obrazovni ishodi

PID OŠ A.1.2. Učenik prepoznaje važnost organiziranosti vremena i prikazuje vremenski slijed događaja.	<p>Određuje i imenuje doba dana, dane u tjednu i godišnja doba opažajući organiziranost vremena.</p> <p>Prikazuje vremenski slijed događaja u odnosu na jučer, danas i sutra i u odnosu na doba dana (npr. vremenska crta).</p> <p>Reda pravilno dane u tjednu i prepoznaje važnost organiziranosti vremena.</p>	<p>Navodi i uz pomoć prikazuje vremenski slijed događaja u odnosu na doba dana, dane u tjednu i/ili godišnja doba.</p>	<p>Opisuje i prikazuje vremenski slijed događaja u odnosu na doba dana, dane u tjednu i/ili godišnja doba.</p>	<p>Objašnjava organiziranost vremena i prikazuje vremenski slijed događaja u odnosu na doba dana, dane u tjednu i/ili godišnja doba.</p>	<p>Prepoznaje važnost organiziranosti vremena i prikazuje vremenski slijed događaja u odnosu na doba dana, dane u tjednu i/ili godišnja doba.</p>
---	--	--	--	--	---

OŠ HJ A 1.3 Učenik čita tekstove primjerene početnom opismenjavanju i obilježjima jezičnoga razvoja.

- razlikuje slovo od drugih znakova
- prepoznaje slova
- povezuje napisano slovo s glasom
- povezuje glasove i slova u slogove i cjelovitu riječ te riječi u rečenicu
- čita riječi, rečenice, tekstove primjereno početnom opismenjavanju
- odgovara na jednostavna pitanja nakon čitanja teksta
- postavlja pitanja primjereno početnom opismenjavanju
- prikazuje i čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta (npr. Matematika, Priroda i društvo...)
- **tekstovi:** kratki tekstovi primjereni početnom opismenjavanju (s riječima u kojima su naučena slova), kratki obavijesni i književni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi

ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>- čita riječi i kraće rečenice primjerene početnom opismenjavanju uz povremene pogreške i razumije ih uz pomoć učitelja</p>	<p>- čita riječi i kraće rečenice primjerene početnom opismenjavanju uz povremene pogreške i razumije ih uz pomoć učitelja</p>	<p>- čita s razumijevanjem kratke tekstove primjerene početnom opismenjavanju</p>	<p>čita s razumijevanjem duže tekstove primjerene početnom opismenjavanju; čita rečenice i tekst naglašavajući rečenične cjeline da bi se zadržao smisao teksta</p>

Plan podrške – odgojno obrazovni ishodi

A. Prostorni identitet		Razine usvojenosti			
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	zadovoljavajuća	dobra	vrlo dobra	iznimna
GEO OŠ A.5.1. Učenik objašnjava važnost geografije u svakodnevnome životu.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi definiciju geografije kao znanosti – opisuje geografske sadržaje koji se poučavaju u nastavnome predmetu – objašnjava svrhu učenja geografije 	Navodi definiciju geografije i primjere sadržaja koji se uče u nastavnom predmetu Geografija.	Opisuje predmet poučavanja geografije kao znanosti, važnost geografije u svakodnevnome životu i daje primjere geografskih sadržaja koji se uče i poučavaju u nastavnome predmetu.	Navodi primjere uporabe geografskih znanja.	Objašnjava svrhu učenja geografije.
GEO OŠ A.B.5.2. Učenik opisuje osnovna obilježja Zemlje koristeći se globusom.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Zemlju kao kuglu i navodi dokaze o njezinu obliku – opisuje važnost znanosti i tehnologije u objašnjavanju oblika Zemlje – rabi globus kao model Zemlje – pokazuje ekvator (polutnik) i polove na globusu i uspoređuje ih s prikazom na geografskoj karti – opisuje i demonstrira rotaciju Zemlje s pomoću globusa, navodi njezino trajanje i glavnu posljedicu rotacije 	<p>Prepoznaje oblik Zemlje, ekvator i polove na globusu.</p> <p>Opisuje rotaciju Zemlje.</p>	<p>Opisuje oblik Zemlje s pomoću globusa.</p> <p>Navodi dokaze o obliku Zemlje.</p> <p>Demonstrira rotaciju Zemlje, navodi trajanje rotacije i njezinu glavnu posljedicu.</p> <p>Na geografskoj karti i globusu pokazuje i imenuje ekvator, a na globusu Zemljine polove.</p>	<p>Opisuje oblik i rotaciju Zemlje te njezinu glavnu posljedicu.</p> <p>Uspoređuje prikaz ekvatora i polova na geografskoj karti i globusu.</p>	Opisuje važnost znanosti i tehnologije u objašnjavanju oblika i rotacije Zemlje.

Taksonomija ciljeva/odgojno-obrazovnih ishoda učenja

- **BLOOMOVA TAKSONOMIJA ZNANJA**
- jedan od **najkorištenijih teoretskih okvira** za:
- **Planiranje**
- **Pripremu**
- **Vrednovanje** osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja
- nastala je tijekom 50. tih god. 20. stoljeća (1948. – 1956.), revidirana 1990. god. (*Anderson i Krathwohl, 2001.*)

❖ Tri osnovna područja razvoja prema Bloomu:

❑ **Kognitivno** (znanje i razumjevanje, intelektualne sposobnosti)

❑ **Afektivno** (emocije, stavovi, mišljenja, interesi, uvjerenja)

❑ **Psihomotoričko** (vještine - motoričke sposobnosti)

DOSJETITI SE (ZNAJENJE) prepoznati, imenovati, odrediti, zabilježiti, ispričati, nabrojiti, ...

SHVATITI (RAZUMIJEVANJE) objasniti, identificirati, razmotriti, izraziti, navesti primjere...

PRIMIJENITI (PRIMJENA) riješiti, primjeniti, izvesti, protumačiti, prikazati, vježbati, izložiti, ...

ANALIZIRATI (ANALIZA) usporediti, raspravljati, razlučiti, riješiti, diferencirati, zaključiti

PROSUĐIVATI (EVALUACIJA, VREDNOVANJE) izabrati, rangirati, vrednovati, predvidjeti...

STVARATI (SINTEZA) reorganizirati, preurediti, orizirati, izirati, kreirati, sastaviti, klasificirati, ...

**PRILAGODBE
ISHODA
UČENJA I
POUČAVANJA**

IMITIRANJE (IMITACIJA)

**MANIPULIRANJE
(MANIPULACIJA)**

**PRECIZIRANJE
(PRECIZACIJA)**

ARTIKULACIJA (SINTEZA)

NATURALIZACIJA

dopuniti, prilagoditi, graditi, skupljati, ispravljati, sjeći, nacrtati, rezati, grupirati, ilustrirati, umetnuti, locirati, napraviti, označiti, mjeriti, promatrati, djelovati, izvoditi, smjestiti, postaviti, preraditi, skenirati, odvojiti, pohraniti, testirati, prebaciti, koristiti, gledati, brisati, procijeniti, izbaciti...

PRIHVAĆANJE pitati, izabrati, slijediti, dati, držati, ukazati, izabrati, odgovoriti, koristiti...

REAGIRANJE pomoći, prilagoditi se, raspraviti, izdvojiti, prakticirati, predstaviti, čitati, reći, ...

KRITIČKO VREDNOVANJE (USVAJANJE VRIJEDNOSTI) opravdati, razlikovati, objasniti, ...

ORGANIZIRANJE mijenjati, urediti, kombinirati, usporediti, dopuniti, obraniti, objasniti, ...

VRIJEDNOSNO PROSUĐIVANJE kvalificirati, ispitati, revidirati, riješiti, koristiti, vrednovati...

Tablica 4. Postupci podrške u sadržajnim elementima učenja⁵

DIDAKTIČKO-METODIČKA PODRŠKA	oš. vida	oš. sluha	jezični por.	disleksija	disgrafija	diskalkulija	motorički p.	sn. intelekt	ADHD	autist. por.
Smanjivanje količine novih pojmova i činjenica								*		#
Raščlanjivanje složenih pojmova i obrada po sastavnicama								*		#
Stupnjevito perceptivno potkrjepljenje istog sadržaja								*		#
Isticanje bitnog na razne načine (ključni dijelovi, pravila, definicije)		*	*	*	*	*		*	*	
Vidno predočavanje ključnih činjenica		*	*	*				*	*	#
Sažimanje sadržaja za poučavanje i učenje			*	*				*	*	#
Smanjivanje broja novih pojmova i činjenica								*		#
Lingvističko i semantičko pojednostavljivanje		*	*	*	*			*		#
Planiranje slijeda pomoću slika, pitanja, rečenica		*						*		#
Vizualizacija sadržaja pomoću shema, kognitivnih mapa		*	*	*				*	*	#
Uvođenje u postupak rada (zadaci, praktičan rad)								*		#
Raščlanjivanje sadržaja na manje cjeline		*	*					*	*	#

⁵ U tablicama koje slijede rabe se sljedeće kratice:
 por. vida – učenici s oštećenjem vida
 por. sluha – učenici s oštećenjem sluha
 jezični por. – učenici s poremećajima glasovno-jezično-govorne komunikacije
 disleksija – učenicima s teškoćama u čitanju
 disgrafija – učenici s teškoćama u pisanju
 diskalkulija – učenici s teškoćama u računanju
 motorički p. – učenici s motoričkim poremećajima i kroničnim bolestima
 sn. intelekt – učenici sa sniženim intelektualnim sposobnostima
 ADHD – učenici s poremećajem pažnje/hiperaktivnim ponašanjem (ADD/ADHD)
 autist. por. – učenici s poremećajima iz autističnog spektra

Planiranje individualiziranih postupaka, vrednovanja i prilagodbi učenja i poučavanja

- prema definiranim odgojno obrazovnim ishodima i razinama, treba odabrati odgovarajuće **aktivnosti učenika** kojima bi oni usvojili odgojno - obrazovne ishode, te **strategije podrške**
- ako učitelj/nastavnik procijeni da učenik tijekom prethodne godine učenja nije usvojio temeljne odgojno-obrazovne ishode, razradit će ishode i aktivnosti kojima će učeniku omogućiti usvajanje tih ishoda propisanih za prethodne godine učenja
- time se učeniku omogućava ravnopravno sudjelovanje u procesu učenja i poučavanja
- prilagodba odgojno-obrazovnih ishoda treba biti takva da učeniku omogući postupan razvoj kompetencija

Planiranje individualiziranih postupaka, vrednovanja i prilagodbi učenja i poučavanja

Metode i postupci

Govorenja, izlaganja, razgovora, čitanja, pisanja, praktičnog rada

Predstavljanje sadržaja

Grafičke i sadržajne prilagodbe

Zahtjevi

Samostalnost učenika, potrebno vrijeme za rad, aktivnost učenika

Okruženje

Podražaji, sredstva za rad, materijali, pomagala, prostor

Socijalna potpora

Interakcijska i stručna podrška

Ivančić, 2016.

PLAN PODRŠKE

TEME / DOMENE	OČEKIVANI ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	AKTIVNOSTI UČENIKA	STRATEGIJE PODRŠKE (prilagodba sadržaja, metoda, sredstava, oblika rada, postupaka, zahtjeva)	OSTVARENOST ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA
<p>Brojevi do 100</p> <p>Uspoređivanje brojeva do 100</p> <p>Zbrajanje i oduzimanje desetica</p>	<p>MAT OŠ A.2.1. Služi se prirodnim brojevima do 100 u opisivanju i prikazivanju količine i redoslijeda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitati brojeve do 100 - brojati do 100 - pravilno izgovarati brojeve do 100 - naučiti pisati brojevnu riječ zadanog broja <p>-odrediti mjesto određenog broja na brojevnoj crti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poredati brojeve po veličini - razumjeti primjenu znakova <, >, = -usporediti i matematičkim zapisom izraziti odnos među brojevima do 100 <p>MAT OŠ A.2.3. Zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do 100.</p> <ul style="list-style-type: none"> -uočiti i napisati desetice na brojevnoj crti -ovladati postupkom zbrajanja i oduzimanja desetica do 100 <p>-primijeniti naučeno u svakodnevnim životnim aktivnostima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - brojenje predmeta iz neposredne stvarnosti -čitanje brojeva i teksta u tekstualnim zadatcima -povezivanje tekstualnih zadataka tematski s poznatim likovima iz bajki ili crtanih filmova - uspoređivanje brojeva do 100 uz pomoć kartona sa znakovima - pisanje u bilježnici - pisanje na računalu - brojanje -igre kartonima s brojevima i deseticama - upotreba kockica pri obradi desetica - izrada brojevnih crte -rad na brojevnoj crti, označavanje mjesta broja na brojevnoj crti prema predočenim količinama -slaganje kartona za zbrajanje uz pomoć brojevnih crte, štapića i konkretna - računanje uz pomoć brojevnih crte - računanje uz pomoć štapića - računanje uz pomoć konkretna - skiciranje zadatka -rad na digitalnoj aplikaciji koja je vezana uz matematičke sadržaje (interaktivne igre) -igre asocijacije u kojima se nalazi "uljez" - rad na ploči 	<ul style="list-style-type: none"> - stalna podrška i usmjeravanje na zadatke - zorna podrška -rašćlanjivanje složenijih zadataka na jednostavnije - podrška tijekom izrade brojevnih crte -korištenje brojevnih crte tijekom rješavanja zadataka -uz primjerenu didaktičku podršku (štapići, kartice, grafički prikaz) postupno proširivati brojevni niz uz pravilno čitanje i izgovaranje brojeva - uspoređivanje brojeva po visini -crtanje brojevnog pravca pomoću užeta/građevinskog metra u školskom dvorištu ili hodniku te kretanjem naprijed i nazad po njemu razumjeti poredak i uspoređivanje brojeva -korištenje informatičke platforme za područje matematike (Matific) -korištenje Cousinnerovih štapića, kockica i kartončića pri zbrajanju i oduzimanju -prikazivati postupak štapićima, kockicama ili kartončićima, objasniti riječima i zapisati matematičkim izrazom -prikazivati matematičke operacije stvarnim materijalom i simbolički, povezivati sa stvarnim životom -uključivanje u rad u paru i u rad skupine - višekratno ponavljanje zadataka -kopiranje plana ploče i prezentiranje na učenikovom stolu -vrednovanje manjih postignuća isticanjem aktivnosti u kojima je učenik uspješan 	<p>POTPUNO + U većoj mjeri usvojeni sadržaji, samostalno i točno rješava zadatke, zahtjevnije zadatke rješava uz poticaj i podršku učitelja</p> <p>DJELOMIČNO +/- Zadatke rješava usporeno, često uz podršku učitelja, pomoćnika, vršnjaka, potreban poticaj u radu</p> <p>NEPOTPUNO - nastavni sadržaji nisu usvojeni, zadatke ne može riješiti niti uz podršku učitelja, pomoćnika, učenika</p>

- o Osim navedenih postupaka, rad s učenicima je potrebno podržati odgovarajućom specifičnom opremom i didaktičkim materijalima:
- o npr., u razredu koristiti diktafon, Braillove strojeve i pločice, pribor za pisanje i crtanje na Braillovoj tablici, udžbenike/vježbenice s uvećanim tiskom, građu laganu za čitanje, e-lektira, povećala, magnetne ploče i podloge stola za pisanje itd.

Vrednovanje i ocjenjivanje prema IK-u

Članak 5. - Vrednovanje učenika s teškoćama

(1) Kod učenika s teškoćama **treba vrednovati njegov odnos prema radu i postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima.**

(2) Načine, postupke i elemente vrednovanja učenika s teškoćama, koji savladavaju individualne programe i posebne kurikulume uključujući i vladanje, učitelji/nastavnici trebaju primjeriti teškoći i osobnosti učenika.

(3) Vrednovanje valja **usmjeriti na poticanje učenika** na aktivno sudjelovanje u nastavi i izvannastavnim aktivnostima, razvijati njegovo samopouzdanje i osjećaj napredovanja kako bi kvalitetno iskoristio očuvane sposobnosti i razvio nove

(4) Načini i postupci vrednovanja trebaju biti u skladu s preporukama stručnoga tima za pojedino područje, **primjereni stupnju i vrsti teškoće te jasni svim sudionicima u procesu vrednovanja**

(5) Razinu razvijenosti kompetencija učenika treba **provjeravati oblikom u kojemu mu njegova teškoća najmanje smeta** i u kojemu se najbolje može izraziti. Pogreške nastale zbog teškoće moraju se ispraviti, ali ne smiju utjecati na cjelokupno vrednovanje rada, tj. na ocjenu. **Ocjenu treba popratiti opisno.**

(6) Ako učenik ima izražene teškoće u glasovno-govornoj komunikaciji, može mu se omogućiti provjeravanje u pisanome obliku u dogovoru s razrednim vijećem škole.

(7) Ako učenik ima izražene teškoće u pisanoj komunikaciji, učeniku treba omogućiti provjeravanje u usmenome obliku u dogovoru s razrednim vijećem škole.

PRAĆENJE I OCJENJIVANJE UČENIKA S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

- učenici s teškoćama u razvoju prate se i ocjenjuju poštujući Pravilnik o praćenju i ocjenjivanju učenika u osnovnoj i srednjoj školi, ali s nekim specifičnostima
- učenike se ocjenjuje u skladu s njegovim programom i njegovim prilagodbama ocjenama od 1 - 5
- ako je učenik negativno ocijenjen ili pretežno ima ocjene dovoljan potrebno je provjeriti kakav je program i kako se on primjenjuje
- ili
- savjetovati se s Povjerenstvom o promjeni oblika školovanja

SPECIFIČNOSTI PROVJERE ZNANJA

- * provjere je potrebno provoditi češće, u kraćim vremenskim jedinicama i s malim brojem zadataka u jednom ispitivanju - pogotovo za učenike s ADD i ADHD - om
- * voditi računa o vremenu - pogotovo ako se radi o učenicima s intelektualnim teškoćama jer su oni sporiji, kratkotrajnog su i slabije razvijenog pamćenja, labilne i fluktuirajuće pažnje i brzo zaboravljaju

SPECIFIČNOSTI PROVJERE ZNANJA

- * učenici koji prate nastavu po prilagođenom programu imaju pravo dobiti unaprijed pripremljena pitanja prilagođena svojim sposobnostima
- * učenicima koji imaju rješenja (za prilagodbu ili za individualne postupke) mora se osigurati **potpuna diskrecija** - što znači nikada pred ostalim učenicima ne isticati njihove specifičnosti
- * učenike s teškoćama u razvoju važno je često, a po mogućnosti svaki dan, provjeravati njima prilagođenim metodama jer se samo na taj način mogu dobiti podaci o postignutim rezultatima i uočiti teškoće ili nove potrebe

Ne zaboravite nikada:

- djeca s teškoćama brzo nauče živjeti u skladu sa svojom prirodom, prilagode se samima sebi i ispune svoj život radošću- budite i vi njezin izvor
- Ne improvizirajte, unaprijed (reducirajte) gradivo i pripremite zadatke
- Potičite ih, pohvalite ih, a ako je potrebno-pokudite ih
- Ne ističite ih pred vršnjacima, ne dopustite da budu ni na koji način obilježeni
- Njihove radove vrednujte pravedno, u skladu s njihovim programom, ne podcjenjujte ih
- Budite zahtjevni i dosljedni u traženju, upravo u skladu s njihovim mogućnostima i potrebama
- Ohrabrujte i potičite ostale učenike da im pomognu

Koje vještine trebaju imati učitelji ?

- 1.Strpljenje
- 2.Poznavanje predmeta
- 3.Strpljenje
- 4.Ljubaznost
- 5.Ljubav prema djeci
- 6.Strpljenje
- 7.Fleksibilnost
- 8.Strpljenje

Luan Scott, 31-godišnje iskustvo

HVALA NA PAŽNJI

IZVORI:

Smjernice za rad s učenicima s teškoćama (7/21)

Materijali sa stručnog skupa: Smjernice za izradu IK